

Afwegingskader

Leefomgeving

Aandacht voor:

Gebiedsgerichte aanpak binnen de RES regio en over de RES regio grenzen heen

- Integrale afstemming tussen overheden en creëren van meerwaarde in het gebied (ruimte, programmeren, draagvlak)
- Met betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners uit de samenleving

Ruimtegebruik

- Onderzoeken van de mogelijkheden voor functiecombinaties
- Ruimtelijke afwegingsprincipes gebruiken bij het maken van keuzes (NOVI)

Natuur en landschap

- Effecten op natuurwaarden (waaronder Natura-2000 gebieden) en biodiversiteit
- Vernieuwende ruimtelijke inpassing in landschappen, in aansluiting op de cultuurhistorische waarden en identiteit van gebieden ('energielandschappen')

Gezondheid en veiligheid

- Aandacht voor de effecten in de eigen regio en de aangrenzende regio's
- Aandacht voor de effecten van hernieuwbare energie op de gezondheid en de leefomgeving in de eigen regio en de aangrenzende regio's

Het Rijk werkt aan uitgangspunten voor het omgaan met nieuwe veiligheids- en gezondheidsvraagstukken. De werkgroep BOVEN heeft in juni 2021 een handreiking met vragen en antwoorden aangeboden aan de VNG, IPO en UvW.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Aandacht voor:

Inrichten én vastleggen van democratische uitgangspunten en randvoorwaarden voor participatie

- De vereisten op het gebied van procesparticipatie (meepraten en meebeslissen)
- Het streven naar 50% lokaal eigendom of andere vormen van financiële participatie (meeperfiteren)
- Indicatoren voor maatschappelijke acceptatie en meerwaarde

Gebiedsgerichte participatie: afstemmen met andere onderwerpen

- Participatie RES afstemmen op de participatie op andere onderwerpen in een gebiedsgerichte aanpak

Meepraten en meebeslissen gaat over zeggenschap

- Ook het 'stille midden' een stem geven met passende werkvormen
 - De aanbevelingen van de commissie Brenninkmeijer zijn relevant voor regio's en gemeenten
 - Haal kennis op www.energieparticipatie.nl voor concrete stappen, uitleg werkvormen en praktijkverhalen. Zie ook www.klimaat-akkoord.nl en www.npres.nl
1. Van ambitie of zoekgebied naar concreet projectgebied en vergunning: iedereen die geraakt wordt kan meedoen (doordacht en zorgvuldig aangestuurd gebiedsproces)
 2. Streven naar projecten in lokaal eigendom en dus zeggenschap voor inwoners. Zowel over het waar en hoe van de realisatie van het project als over de revenuen van dat project
 3. Er zijn vier vormen van financiële participatie: mede-eigenaarschap, financiële deelneming, omgevingsfonds en omwonen-denregeling. Alleen bij mede-eigenaarschap is sprake van lokaal eigendom, zoals bedoeld in het Klimaatakkoord

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Aandacht voor:

Programmering duurzame energieopwek in samenhang met:

- De ontwikkelingen in de energievraag van relevante sectoren en in het energiesysteem als geheel
- Besparing
- Inzet van meerdere warmtebronnen
- Mogelijkheden voor betere benutting van bestaande netinfrastructuur
- Opslag
- Het ruimtelijke proces
- Het participatieproces

Energiebesparing/bewustzijn energieverbruik bij bewoners

- Eventueel afspraken over gezamenlijk beleid, zoals voorlichtingscampagnes

Bijdragen aan integrale netimpactanalyse

- Opstellen routekaart energie-infrastructuur op grond van integrale impactanalyse met behulp van de formulieren op www.npres.nl

Vraag- en aanbodontwikkeling in kaart

- Samen – regio's en netbeheerders - een overlegstructuur inrichten en afspraken maken om informatie en data te delen over de ontwikkeling van zoekgebieden, locaties en projecten en de beschikbare netcapaciteit op korte en middellange termijn

Maken 'uitvoeringsstrategie zon op daken'

- Welke (potentiële) initiatiefnemers kunnen worden ondersteund met welk (aanvullend) instrumentarium. Welke kansen zijn er met de beschikbare netcapaciteit

Inventarisatie en analyse warmte

- De analyse uit de Regionale Structuur Warmte geeft inzicht in de beschikbare warmtebronnen. De impact van inzet van deze bronnen op het energiesysteem vormt input voor het integraal programmeren op regionaal en nationaal niveau. Afstemming tussen de TVW en RSW over vraag en aanbod ontwikkeling van warmte en elektriciteit is hierbij noodzakelijk

CO₂ doelstelling

Het gezamenlijk doel van de 30 regio's in Nederland is om met 35 TWh duurzame opwek van elektriciteit op land en met de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen bij te dragen aan de doelstelling van 49% CO₂ reductie. Bij het nastreven van dit kwantitatieve doel zoeken we naar de optimale balans met de andere aspecten uit dit afwegingskader.

5 werkporeen

Werkspoor 1

Borgen van het gezamenlijk uitvoeren

- Opstellen en vaststellen van kaders voor RES 2.0 en voor de uitvoeringsfase van de RES 1.0, voor volksvertegenwoordigers
- Opstellen en vaststellen van een gezamenlijke Uitvoeringsagenda door stuurgroep RES en indien wenselijk colleges
- Herijken / actualiseren van de governance en organisatie van de uitvoering
- Ramen en borgen van de benodigde capaciteit in de eigen organisaties voor uitvoering, bijvoorbeeld door uitbreiding van capaciteit en/of samenwerkingsafspraken in de regio
- In beeld brengen van de kansen voor gebiedsspecifieke innovaties in de RES-regio (als basis voor goede koppeling met landelijk ondersteunende initiatieven en programma's)
- Bijdragen aan initiatieven van rijk en regio om te werken aan arbeidsmarktcapaciteit

Bijbehorende Werkbladen:

- Uitvoeringsagenda
- RES en bestuurlijke samenwerking en besluitvorming
- Samenwerking markt en overheid bij realisatie hernieuwbare energieprojecten
- Arbeidsmarkt en onderwijs

Werkspoor 2

Gezamenlijk programmeren duurzame energie opwek in samenhang met regionale energiesysteem

- Instellen van een overleg voor het programmeren van duurzame energieopwek
- Vormgeven van de afstemming (in acties, proces en planning) tussen de Transitievisies Warmte en de Regionale Structuur Warmte
- Voorbereiden van relevante inbreng, inclusief de inventarisatie en analyse uit de RSW, voor een integrale netimpactanalyse van de netbeheerders; afstemmen van de resultaten daarvan in de het programmeringsoverleg
- Vertalen van de eventueel nog resterende / nieuwe ambities in concretere en mogelijk ook nieuwe zoekgebieden
- Inzicht krijgen in de energievraag ontwikkeling vanuit de gebouwde omgeving, industrie, mobiliteit etc. (dit kan ook bovenregionaal worden opgepakt)
- Een voorstel maken voor prioriteren en faseren van alle zoekgebieden, locaties en projecten in samenhang met de beschikbare en geplande netcapaciteit
- Uitwerken van de regiospecifieke elementen van een Regionale Structuur Warmte
- Maken van een Uitvoeringsstrategie zon-op-daken
- Toepassen van het Afwegingskader en zo zicht krijgen op de kansen en effecten voor de leefomgeving en op de maatschappelijke kosten en baten van de RES 2.0

Bijbehorende Werkbladen:

- Programmeren in de RES-opgave
- Integrale netimpactanalyse (basismodel van de netbeheerders)
- Uitwerking Regionale Structuur Warmte
- Aanpak en instrumenten zon op daken
- Kansen SDE++

Werkspoor 3

Verankeren resultaten RES 1.0 en RES 2.0 in omgevingsbeleid

- Uitwerken van een voorstel en afspraken over welke resultaten van RES 1.0 en RES 2.0 hoe (met welke instrumenten) worden verankerd in het omgevingsbeleid, denk aan inzet grondbeleid, vormen van tendering, lokaal eigendom, andere vormen van financiële participatie, etc
- Borgen van de RES in ruimtelijke instrumenten, en activiteiten in het regionaal uitvoerings- en programmeeroverleg
- Uitwerken van voorstel voor het sturen op vergunningverlening op 1 januari 2025
- Invullen en uitvoeren van afspraken over RES-regio-overschrijdende afwegingen die nodig zijn bij de verankering in het omgevingsbeleid
- Maken van keuzes in de rol die gemeenten en provincie willen spelen bij het realiseren van lokaal eigenaarschap en zeggenschap en verankeren van het streven naar lokaal eigenaarschap in gemeentelijk en provinciaal beleid

Bijbehorende Werkbladen:

- Uitwerking gebiedsgerichte aanpak
- Inzet instrumenten omgevingsbeleid
- Maatschappelijke tender

Werkspoor 4

Gedragen besluiten en uitvoering: permanente dialoog in een democratisch proces

- Opstellen van kaders voor procesparticipatie bij beleid en/of projecten. En vertaling van deze kaders in een (lokaal) plan van aanpak. Met bijzondere aandacht voor een zorgvuldig gebiedsproces, vernieuwende participatievormen en bestuurlijk commitment voor de aanpak vooraf
- Opstelling van (lokale) kaders voor participatie en besluitvorming over RES 2.0 door volksvertegenwoordigers, waaronder voorstellen voor actieve afstemming tussen volksvertegenwoordigers bij regionale afwegingen
- Delen van opgedane ervaringen, methodes en lessen, zowel over procesparticipatie als over de regionale samenwerking door volksvertegenwoordigers

Bijbehorende Werkbladen:

- Participatie
- Lokaal eigendom

Werkspoor 5

Inzicht in voortgang en bereikte resultaten door monitoring en verantwoording

- Invullen van de quickscan tbv voortgang per 1 juli 2022.
- Verkenning of regio zelf aanvullend monitor en voortgangsinformatie wil verzamelen
- Bestuurlijke afspraken over hoe om te gaan met de uitkomsten van de monitoring (kan bijvoorbeeld worden vastgelegd in het Uitvoeringsagenda)
- Gebruik maken van kernindicatoren die eind 2021 worden vastgesteld voor de eigen monitoring
- Gebruik maken van GIS-kaart (RVO) ten behoeve van eigen GIS-systematiek en -weergave
- Gebruik de rekensystematiek van PBL om het regio-bod voor bestaande- en pijplijn productie en het ambitiedeel te berekenen

Bijbehorende Werkbladen:

- Structurele monitoring en harmonisatie data

